

Vitenskapskomiteen for mattrygghet
Norwegian Scientific Committee for Food Safety

Protokoll fra møtet i Faggruppe for genmodifiserte organismer (GMO) i Vitenskapskomiteen for mattrygghet, torsdag 28. januar 2010, kl. 10.30 – 16.30.

Deltakere

Faggruppe for GMO:

Hilde-Gunn Opsahl Sorteberg (leder i faggruppen, møteleder), Askild Holck, Helge Klungland, Richard Meadow, Audun Nerland, Rose Vikse

Forfall:

Thomas Bøhn, Anne I. Myhr, Ingolf Nes, Kåre Magne Nielsen, Odd E. Stabbetorp, Vibeke Thrane

VKMs sekretariat:

Arne Mikalsen (ref.), Merethe Aasmo Finne (ref.)

Observatører

Solbjørg Hogstad, og Torgun M. Johnsen, Mattilsynet (MT)

1. Velkommen

Leder av faggruppen, Hilde-Gunn Opsahl Sorteberg, ønsket velkommen til møte i VKMs Faggruppe for genmodifiserte organismer, FG3. Sorteberg informerte om at Casper Linnestad gikk over i ny stilling som seniorrådgiver i Miljødepartementet ved årsskiftet, og har derfor trukket seg fra vervet som medlem av Faggruppe 3. Ingen av medlemmene meldte seg inhabile i noen av sakene som skulle behandles på møtet.

2. Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Møteinnkalling og utkast til dagsorden ble godkjent uten merknader. Protokollen fra faggruppemøtet 20. oktober 2009 ble tatt til etterretning.

3. Årsplan for Faggruppe for GMO

Utkast til foreløpig årsplan for 2010 ble diskutert. Planen, som inneholder overordnede mål med tilhørende målbare delmål, skal videreformidles til den nye komiteen som et utgangspunkt for deres arbeid i 2010. Av konkrete aktiviteter ble det foreslått at faggruppen i inneværende år utarbeider et bakgrunnsdokument om problematikken knyttet til mulig adjuvanseffekt av *Bt*-toksiner, inkludert en oppsummering av FG3s vurderinger og konklusjoner. Videre ble det foreslått å slutføre GEMP-prosjektet, samt arrangere seminarer om henholdsvis forsøksdesign og statistisk analyse, og norsk regelverk knyttet til GMO. Det skal også arbeides aktivt for å synliggjøre faggruppens arbeid både nasjonalt og internasjonalt.

Vedtak: Utkast til foreløpig årsplan for FG3 ble godtatt av faggruppen.

4. Saker fra møte i Hovedkomiteen (HK)

Nestleder i faggruppen, Audun Nerland, oppsummerte kort fra Hovedkomiteens møte 3. desember. På oppfordring fra leder av komiteen holdt Nerland en innledning om problematikken knyttet til *Bt*-toksiner i transgene planter og mulig adjuvanseffekt. Det ble også orientert om dialogen som har vært mellom den norske ekspertgruppen og EFSA's GMO-panel i denne saken.

Som et ledd i arbeidet med å synliggjøre VKM, har en arbeidsgruppe under HK utarbeidet et utkast til kommunikasjonsstrategi for perioden 2010-2013. Strategidokumentet, samt et forslag til "kokebok" for håndtering av mediehenvelser ble presentert for Hovedkomiteens medlemmer, og forventes endelig vedtatt på kommende møte i mars. Det ble videre besluttet at arbeidsgruppen skal vurdere bruk av ulike sosiale medier, og presentere utkast til strategi for VKM på dette området.

Hovedkomiteen drøftet også hvordan forskningsbehov og kunnskapsmangler som avdekkes i VKMs risikovurderinger skal formidles til aktuelle organer/relevante parter. Det ble påpekt at faggruppene må bli mer bevisste på hvordan kunnskapsbehov omtales i risikovurderingen, slik at disse lettere kan inkluderes i en felles rapport. Det ble nedsatt en arbeidsgruppe som skal se nærmere på rutiner for videreformidling av kunnskapsbehov, og hvordan VKM skal presentere dette i et samlet dokument.

Det ble også orientert om status for arbeidet med marine oljer (del 1 & 2), samt at Hovedkomiteen er i ferd med å selvinitiere en risiko-nyttevurdering av morsmelk. Videre kom det et forslag fra Faggruppe for plantehelse (FG9) om at VKM tar initiativet til å utarbeide en risikovurdering av mykotoksiner (*Fusarium*) i korn. I etterkant av møtet har imidlertid Mattilsynet signalisert at de vil komme med en bestilling på denne problemstillingen. Risikovurderingen vil være en tverrfaglig vurdering, og vil i første rekke berøre faggruppe 5, 6 og 9. I og med at uttrykk av *Bt*-toksiner og endringer i landbrukspraksis (reduert jordarbeiding) ved bruk av herbicidtolerante planter er kjent å påvirke konsentrasjonene av mykotoksiner i kornartene, vil FG3 også bli noe involvert i dette arbeidet.

5. Saker som ble behandlet på møtet

10/303 Miljøriskovurdering av genmodifisert maishybrid MON 89034 x NK603 fra Monsanto Company (EFSA/GMO/NL/2009/72). Første innspillsrunde.

Faggruppen diskuterte utkastet til miljørisikovurdering av den insektsresistente og herbicidtolerante maishybriden MON 89034 x NK603 for bruksområdene dyrking og frøavl. Maislinjen ble søkt omsatt i EU/EØS-området under forordning (EF) nr. 1829/2003 til mat, fôr, import og prosessering i 2007, og ble i den forbindelse vurdert av FG3.

Insektresistens

Foreldrelinjen MON 89034 uttrykker Cry1A.105- og Cry2Ab2-proteiner, som gir maisplantene resistens mot enkelte arter i sommerfuglordenen *Lepidoptera*. I henhold til søker vil MON 89034 være resistent mot et videre spekter av skadegjørere i denne ordenen sammenlignet med MON810. Med unntak av enkeltfunn av maispyralide, er ingen av målorganismene for denne transformasjonen rapportert i Norge. Faggruppen konkluderer med at en eventuell dyrking av maishybriden i Norge ikke medfører risiko for negative effekter av *Bt*-toksinene på ikke-målartropoder som lever på eller i nærheten av maisplanter, eller rødlistede arter. Siden det ikke er godkjente *Bt*-produkter til bruk i mais i Norge, og det ikke er registrert *Lepidoptera*-arter som skadegjørere i mais, er problematikken knyttet til resistens i målorganismene ikke relevant i norsk sammenheng.

Det finnes enkeltstudier som viser små, men signifikante effekter av *Bt*-toksin og tiltenkt herbicid på jordlevende organismer og mikrobiell samfunnsstruktur i jord. De fleste studiene konkluderer imidlertid med at disse effektene er små og forbigående sammenlignet med effekter av dyrkingsmessige og miljømessige forhold. Det er kunnskapsmangler med hensyn på effekter av toksinet på vannlevende organismer. Konsentrasjonene av *Bt*-endotoksiner er imidlertid vist å være svært lave i akvatiske systemer og eventuell eksponering på disse organismene vil være marginal i Norge.

Herbicidtoleranse

Den innsatte genkonstruksjonen i foreldrelinje NK603 inneholder *cp4-epsps*-genet, som gir plantene toleranse mot herbicider med virkestoffet glyfosat. VKMs Faggruppe for plantevernmidler (FG2) har ikke foretatt noen fullstendig helse- og miljørisikovurdering av glyfosat. Dagens godkjenninger av virkestoff og preparater er basert på en risikovurdering fra det tidligere Rådet for plantevernmidler fra 2004. I henhold til Mattilsynets 5-årsplan for regodkjenning av plantevernmidler, vil det i 2012 bli gjennomført en fullstendig helse- og miljørisikovurdering av virksomt stoff, metabolitter og preparat for ulike bruksområder etter ordinær prosedyre.

På bakgrunn av en bestilling fra Mattilsynet kom FG2 med en uttalelse om bruk av glyfosatholdige herbicider ved dyrking av genmodifisert mais og sukkerbete i 2009. Oppdraget fra Mattilsynet omfattet ikke en fullstendig helse- og miljørisikovurdering, men faggruppen ble bedt om en vurdering om hvorvidt bruk av glyfosat i disse kulturene medfører vesentlig høyere risiko for helse og/eller miljø enn bruk i allerede godkjente bruksområder. Det ble ikke innlevert noen ny dokumentasjon for preparater eller virksomt stoff som endrer tidligere vurderinger. Faggruppen fant i dette tilfelle tilstrekkelig å basere sin uttalelse på den forrige vurderingen som ble gjort av Rådet for plantevernmidler i 2004. Basert på dette dokumentasjonsgrunnlaget, konkluderer faggruppen med at bruk av det virksomme stoffet glyfosat i herbicidtolerant mais og sukkerbete ikke medfører vesentlig høyere risiko for helse eller miljø enn allerede godkjente bruksområder.

Stor variasjon i agro-økologiske miljø, og mangel på relevante langvarige storskala feltforsøk gjør at langsiktige effekter på biodiversitet av glyfosattolerant mais i dyrkingsfelt og omkringliggende arealer er vanskelig å predikere. Glyfosat vil sannsynligvis bekjempe ugraset mer effektivt enn herbicidene som er tilgjengelige til bruk i konvensjonelle sorter. Dette vil med stor sannsynlighet medføre redusert artsdiversitet på jordbruksarealer og indirekte effekter på fauna ved at næringstilgangen blir

snevrrere/reduisert. På den andre siden vil ugrasbekjempelsen skje på et seinere tidspunkt i vekstsesongen, og ugraset som da får stå lenger kan være en viktig næringsressurs i en periode hvor det ellers er lite levende plantemateriale tilgjengelig i åkeren. Under norske forhold vil glyfosat i voksende åker være en resistensbryter i et ensidig kornomløp og dermed redusere faren for resistensutvikling hos ugrasarter.

Under diskusjonen på møtet ble det understreket at dyrkingsomfanget av mais i Norge er svært begrenset. Det kan heller ikke forventes noen sterk økning i maisdyrkingen her i landet uten at det skjer en ytterligere forbedring i sortsmateriale med hensyn på tidlighet, og/eller teknologi som gjør at en kan så tidligere. I henhold til tall fra Mattilsynet var den årlige omsetningen av glyfosat i Norge i perioden 2004-2008 i gjennomsnitt 292 600 kg virksomt stoff. Bruk av glyfosat på maisarealer i Norge vil derfor være marginal i forhold til den totale glyfosatbruken, og eventuelle økologiske effekter ved introduksjon av glyfosattolerante maissorter vil etter faggruppens vurdering være ubetydelige.

Vedtak: Faggruppen gjennomgår søkers dokumentasjon med hensyn på særskilt overvåking og ikke-målorganismer, og vurderer om det er grunnlag for innspill til EFSA GMO Extranet. Sekretariatet reviderer risikovurderingen av MON89034 x NK603 i tråd med innspill fra faggruppen, og utarbeider forslag til ny konklusjon. Vurderingen sendes på ny høring i faggruppen.

10/304 Miljørisikovurdering av genmodifisert maishybrid MON 89034 x MON 88017 fra Monsanto Company (EFSA/GMO/BE/2009/71). Første innspillsrunde.

Faggruppen diskuterte utkastet til miljørisikovurdering av den insektsresistente og herbicidtolerante maishybriden MON 89034 x MON 88017 for bruksområdene dyrking og frøavl. Maislinjen ble søkt omsatt i EU/EØS-området under forordning (EF) nr. 1829/2003 til mat, fôr, import og prosessering i 2007, og ble i den forbindelse vurdert av FG3.

Foreldrelinjen MON 88017 uttrykker Cry3Bb1- og CP4-EPSPS-proteiner. Cry3Bb1-toksinet gir plantene resistens mot angrep fra larver i billeslekten *Diabrotica*. Det er ikke rapportert om funn av *Diabrotica* ssp. i Norge, og det vurderes ikke å være risiko for negative effekter av *Bt*-toksinet på ikke-målartropoder som lever på eller i nærheten av maisplanter, eller rødlistede arter i Norge. For øvrig tilsvarende kommentarer og konklusjon fra faggruppen som for søknad EFSA/GMO/NL/2009/72.

Vedtak: Faggruppen gjennomgår søkers dokumentasjon med hensyn på særskilt overvåking og ikke-målorganismer, og vurderer om det er grunnlag for innspill til EFSA GMO Extranet. Sekretariatet reviderer risikovurderingen av MON89034 x MON 88017 i tråd med innspill fra faggruppen, og utarbeider forslag til ny konklusjon. Vurderingen sendes på ny høring i faggruppen.

09/313 Helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert sukkerbete H7-1 fra KW Saat AG & Monsanto Company (EFSA/GMO/DE/2009/67). Første innspillsrunde.

Faggruppen diskuterte utkastet til helse- og miljørisikovurdering av den glyfosattolerante sukkerbetelinjen H7-1 til mat, fôr og dyrking. H7-1 ble søkt godkjent til bruk som mat og fôr i 2005, og ble i den forbindelse vurdert av FG3 med hensyn på mulig helserisiko. Søker har ikke levert inn ny dokumentasjon knyttet til molekylær karakterisering, komparative analyser av ernæringsrelaterte komponenter, toksisitet eller allergenisitet i forbindelse med denne søknadsrunden, og faggruppen opprettholder sine tidligere konklusjoner med hensyn på helserisiko. Det er påvist statistisk signifikante forskjeller mellom H7-1 og umodifisert kontroll i enkeltparametere. FG3 finner at forskjellene ikke er konsistente over forsøkssteder, og at verdiene for de analyserte komponentene ligger innenfor toleranseintervallene for de umodifiserte referansesortene som er inkludert i søkers

dokumentasjon. Faggruppe for genmodifiserte organismer mener at de forskjellene som er påvist ikke har ernæringsmessig betydning. CP4-EPSPS-proteinet, som uttrykkes som følge av genmodifiseringen, har ingen likheter med kjente toksiner og allergener, eller har egenskaper som tilsier at det vil virke som et allergen eller toksin. FG3 finner det lite sannsynlig at eksponering for CP4-EPSPS proteinet i seg selv, og i de mengder som tilføres i fôr fra biprodukter fra genmodifisert sukkerbete, er helsemessig betenkelig for dyr. Faggruppen konkluderer med at sukker produsert fra den transgene sukkerbetelinjen H7-1 ikke er vesentlig endret i forhold til sukker fra umodifiserte sukkerbete og derfor ikke medfører endret helserisiko som tilsetningsstoff til mat. Faggruppen konkluderer også med at biprodukter fra sukkerproduksjonen brukt som fôr eller i fôrvarer ikke medfører endret helserisiko i forhold til annen sukkerbete.

Sukkerbete har større krav til dyringsklima enn fôrbete, og dyrkes ikke kommersielt i Norge. Det er heller ingen forhold som indikerer at sukkerbete vil bli en aktuell landbruksvekst for norske dyringsforhold framover. Under diskusjonen ble det påpekt at det er problematisk å foreta en omfattende og vitenskapelig fundert vurdering av miljøeffekter knyttet til dyrking av sukkerbete i hele EØS-området. Dette begrunnes blant annet med at det er vanskelig ut fra et norsk ståsted å ha tilstrekkelige kunnskaper om variasjonene i jord- og klimaforhold, økologiske forhold, dyringspraksis etc i de enkelte regionene i Europa. Faggruppen besluttet derfor at det ikke skal leveres full miljørisikovurdering i forbindelse med denne saken, men at sekretariatets utkast, der bla potensielle spredningsveier beskrives, skal legges ved risikovurderingen som et vedlegg. Hele risikovurderingen, inkludert vedlegget, skal godkjennes av faggruppen.

Vedtak: Det skal ikke legges inn kommentarer på EFSA GMO Extranet i tilknytting til denne søknaden. Sekretariatet reviderer risikovurderingen av H7-1 i tråd med innspill fra faggruppen, og utarbeider forslag til ny konklusjon. Vurderingen sendes på ny høring i faggruppen.

08/310 Helserisikovurdering av genmodifisert PL73 *E. coli* (THR), tørket, drept bakteriebiomasse (EFSA/GMO/FR/2007/44) til fôr.

Utkastet til risikovurdering ble diskutert og godkjent av faggruppe 3. Vurderingen skal godkjennes av Faggruppe for fôr til terrestriske og akvatiske dyr før den oversendes Mattilsynet og publiseres på VKMs nettsider.

08/331 Helserisikovurdering av genmodifisert PT73 *E. coli* (TM), tørket, drept bakteriebiomasse (EFSA/GMO/FR/2008/59) til fôr.

Utkastet til risikovurdering ble diskutert og godkjent av faggruppe 3. Vurderingen skal godkjennes av Faggruppe for fôr til terrestriske og akvatiske dyr før den oversendes Mattilsynet og publiseres på VKMs nettsider.

09/303 Helserisikovurdering av genmodifisert PT73 *E. coli* (LM), tørket, drept bakteriebiomasse (EFSA/GMO/FR/2008/61) til fôr.

Utkastet til risikovurdering ble diskutert og godkjent av faggruppe 3. Vurderingen skal godkjennes av Faggruppe for fôr til terrestriske og akvatiske dyr før den oversendes Mattilsynet og publiseres på VKMs nettsider.

08/309 Helserisikovurdering av genmodifisert PL73 *E. coli* (LYS), tørket, drept bakteriebiomasse (EFSA/GMO/FR/2007/40) til fôr.

Utkastet til risikovurdering ble diskutert og godkjent av faggruppe 3. Vurderingen skal godkjennes av Faggruppe for fôr til terrestriske og akvatiske dyr før den oversendes Mattilsynet og publiseres på VKMs nettsider.

6. Saker som har vært behandlet/ferdigstilt i faggruppen/sekretariatet siden forrige møtet

- 09/311** Helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert soya BPS-CV127-9 (EFSA/GMO/NL/2009/64) til mat, fôr, import og prosessering under forordning (EF) nr. 1829/2003. Publisert 18.11.09.
- 09/309** Helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert mais Bt11 x MIR162 x MIR604 x GA21 (EFSA/GMO/DE/2009/66) til mat, fôr, import og prosessering under forordning (EF) nr. 1829/2003. Publisert 18.11.09.
- 09/310** Helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert mais Bt11 x MIR162 x GA21 (EFSA/GMO/DE/2009/67) til mat, fôr, import og prosessering under forordning (EF) nr. 1829/2003. Publisert 18.11.09.
- 09/312** Helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert mais MON89034 x 1507 x NK603 (EFSA/GMO/NL/2009/65) til mat, fôr, import og prosessering under forordning (EF) nr. 1829/2003. Publisert 18.11.09.

7. Status for øvrige saker i faggruppen

Inger saker under dette agendapunkt

8. Oppfølging av saker fra forrige møte 20. oktober 2009

Utkast til rapport "Assessment of allergenicity of GM plants and microorganisms and derived food and feed" fra EFSA's GMO-panel ble lagt ut på offentlig høring 9. desember 2009. Rapporten inneholder konklusjoner og anbefalinger som skal inngå i EFSA's retningslinjer for risikovurdering av genmodifiserte planter ved vurdering av allergenitet knyttet til nye proteiner, hel mat og fôr. Under behandlingen av rapporten ble det understreket at dokumentet er svært omfattende og gir en oppdatert beskrivelse av matallergi og underliggende mekanismer. Faggruppen påpeker imidlertid at GMO-panelet i hovedsak har konsentrert seg om immunologiske reaksjoner knyttet til IgE, og etterlyser større fokus på andre alvorlige, men mindre akutte former for matallergi. Medlemmene i faggruppen er tilfredse med at EFSA har inkludert en diskusjon av adjuvansproblematikken i rapporten, men påpeker at Panelet i sin beskrivelse av adjuvans bør fokusere mer spesifikt på adjuvans knyttet til slimhinneimmunologi. Det understrekes at omtalen ikke bør begrenses til IgE-medierte reaksjoner, men mer generelt til alvorlige immunologiske reaksjoner. Faggruppen foreslår også enkelte spesifikke endringer og presiseringer i teksten, slik at dokumentet blir mer entydig.

Det ble også vist til at mais til humant konsum i all hovedsak varmebehandles. Undersøkelser har vist at Cry-proteinene ikke er varmestabile, og at denaturering og økt fordøyelighet vil innebære at eksponeringen av tarmepitel for Cry-proteiner vil være vesentlig lavere. Sannsynligheten for at disse proteinene vil virke som adjuvanter vil derfor være betydelig redusert.

Vedtak: Det skal legges inn kommentarer og referanser knyttet til effekter av varmebehandling av prosessert mat på mulige adjuvanseffekter av Cry1Ab1-protein. Videre vil ett av faggruppemedlemmene utarbeide noen generelle kommentarer på rapporten. Innspillene sendes på sirkulasjon til faggruppen, før de legges inn på EFSA's vevside før høringsperioden utløper 14. februar.

9. Orientering fra *ad hoc*-grupper/undergrupper eller lignende

Etter at faggruppen diskuterte ferdigstilling av prosjektet "Komparativ risikovurdering av genetisk endrede matplanter framkommet ved ulike teknologier" (GEMP) på forrige møtet, ble utkastene til rapport sendt faggrupped medlemmene til orientering og kommentering. Med unntak av kommentarer fra ett medlem, er det ikke kommet innspill på rapportutkastet fra faggruppen. Hovedinnvendingen mot prosjektet er at det ikke foreligger tilstrekkelig vitenskapelig dokumentasjon til å kvantifisere og sammenligne genetisk endring og mulig risiki mellom ulike konvensjonelle foredlingsmetoder og genmodifisering. Det ble derfor besluttet at faggruppeleder, i samarbeid med sekretariatet, tar en ny gjennomgang av avsnittet som omhandler komparative risikovurderinger av ulike foredlingsteknikker for å vurdere hva som kan inkluderes av vitenskapelig baserte vurderinger i utredningen. Etter denne gjennomgangen må faggruppen ta endelig stilling til hvordan prosjektet skal avsluttes på en mest mulig hensiktsmessig måte.

10. Kommende saker - risikovurderinger fra EFSA/andre vitenskapelige komiteer til informasjon

Søknader EFSA GMO Extranet (1. innspillsrunde)

10/305 Helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert soya MON 87701 x MON 89788 fra Monsanto (EFSA/GMO/NL/2009/73) til mat, fôr, import og prosessering under forordning (EF) nr. 1829/2003.
Frist EFSA 7.03.10.

10/306 Helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert mais MON 87460 (EFSA/GMO/BE/2009/73) til mat, fôr, import og prosessering under forordning (EF) nr. 1829/2003.
Frist EFSA 28.04.10.

Tidligere saker for endelig ferdigstilling

07/307 Helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert fôrmais LY038 (EFSA/GMO/NL/2006/31) til mat, fôr, import og prosessering under forordning (EF) nr. 1829/2003.

07/308 Helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert fôrmais LY038 x MON 810 (EFSA/GMO/NL/2006/32) til mat, fôr, import og prosessering under forordning (EF) nr. 1829/2003.

11. Saker til Hovedkomiteen

Neste møte i Hovedkomiteen 10. mars 2010.

12. Møter o.a. av felles interesse

Fagkoordinator Arne Mikalsen orienterte om "Workshop on Evaluating Biological Variation in Non-Transgenic Crops", som ble arrangert 16.-17. november 2009 i regi av ILSI Health and Environmental Sciences Institute (HESI). Tema for denne workshopen, som samlet deltagere fra akademia, industri og offentlig forvaltning, var biologisk variasjon i konvensjonelt foredlete matplanter, med hovedfokus på genekspressjon, proteomics og metabolomics. I etterkant av HESI-seminaret deltok Mikalsen i et møte i "OECDs Task Force for the Safety of Novel Foods and Feeds" 18.-19. november. På dette møtet ble utkast til konsensusdokumenter for søt-potet, papaya, sorghum og sukkerrør drøftet. Videre ble oppdateringer og korrigeringer av soya-, raps- og bomullsdokumentene behandlet.

13. Nytt fra sekretariatet

I forbindelse med at funksjonsperioden for dagens faggruppe snart er over og ny komité under oppnevning, vil det bli gjennomført en spørreundersøkelse i FG3 der medlemmene blir bedt om en evaluering av faggruppens arbeid i inneværende periode. Det vil derfor om kort tid bli sendt ut et enkelt spørreskjema på e-post til faggruppen, med svarfrist 1. mars. Sekretariatet håper at undersøkelsen vil kunne gi nyttige tilbakemeldinger og innspill fra medlemmene, slik at forholdene best mulig kan legges til rette for arbeidet i faggruppen i neste periode.

14. Nye risikovurderinger fra EFSA – respons på norske innspill

Utgikk grunnet tidsnød.

15. Orienteringer om aktuelle saker fra Mattilsynet og DN

Solbjørg Hogstad, MT orienterte kort om status for oppdateringen av de delene av EFSA's retningslinjer for risikovurdering av genmodifiserte planter og avledete næringsmidler og fôrvarer som omhandler molekylær karakterisering og helseserisiko. Dokumentet er nå under sluttbehandling, og vil bli diskutert på kommende møte i SCFCHA. I forbindelse med den offentlige høringen av de reviderte retningslinjene i 2008, leverte Faggruppe for GMO innspill på dokumentet.

Mattilsynet stilte også spørsmål om VKM har planer om å selvinitiere en vurdering av Criigen-rapporten "A comparison of the effects of three GM corn varieties on mammalian health", som ble publisert av Vendômois *et al.* i desember 2009. Faggruppen har ikke tatt stilling til om det skal tas initiativ til en systematisk gjennomgang av publikasjonen, men viste til at hvis Mattilsynet ønsker en slik vurdering kan det sendes en bestilling til VKM på et slikt oppdrag.

16. Eventuelt

Ingen saker under dette agendapunkt.

17. Ny møtedato

Dato for neste møte i faggruppen: 12. mars 2010.